

SKOLIOS

Puckel eller krokig rygg

SKOLIOS

■ FUNKTIONELL	■ STRUKTURELL
■ benlängdsskillnad	■ kongenital
■ smärta	■ idiopatisk
■ hållningsbetingad	■ neuromuskulär
	■ syndrom
	■ kotskada
	■ diastematomyeli-
tethered cord

SKOLIOS

■ IDIOPATISK	
■ Orsak okänd	■ Oftast högerkonvex
thoracal krök
■ Uppträder hos i övrigt
friska barn och
ungdomar	
■ Upptäcks i
förpuberteten	■ Infantil 0-3 års ålder
■ Flickor drabbas oftare
än pojkar	■ Juvenil 4-9
	■ Adolescent 10-vuxen

Undersökningsmetoder

- Skoliometer
- Rtg med Cobbvinkel
- Klinisk bedömning av symmetri mm.
- Tillväxtkurva
- Pubertetsutveckling

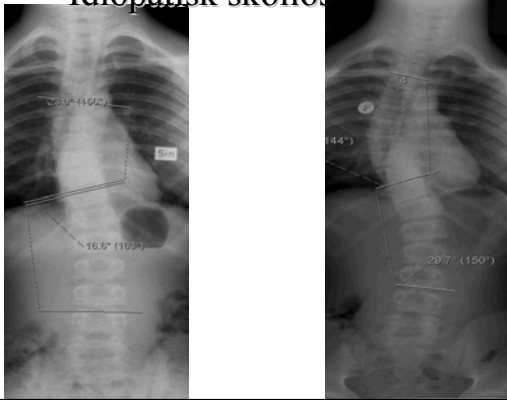
COBB vinkel

IDIOPATISK SKOLIOS

- Behandling
- < 20-25grader regelbundna kontroller.
- > 25-30grader korsettbehandling som syftar till att stoppa skoliosens utveckling
- > 50 grader operation

Idiopatisk skolios

IDIOPATISK SKOLIOS

Varför behandling ?

- Kosmetiska skäl
- Nedsatt lungfunktion
- Smärta
- Ryggproblem i vuxen ålder

IDIOPATISK SKOLIOS

- Mål: Kröken ska ej öka. Bonus om det sker en förbättring.
- Behandlingen pågår till full skelettmognad.
- Minst 20 tim/dygn.
- Nattkorsett.
- Träning – lev som vanligt och var fysiskt aktiv.

KORSETTBEHANDLING

- Korsettutprovning under ledning av erfarenhetsbaserat team, gärna samtidigt med annan i samma situation.
- Mottagningsbesök var 3:e månad.
- Gruppträff en gång / månad.
- Möjlighet att lätt komma i kontakt med korsettmakare och sjukgymnast.

Idiopatisk skolios

IDIOPATISK SKOLIOS När operation?

- Kröken är stor redan när den upptäcks.
- Korsettbehandlingen inte fungerat och kröken progredierat.
- Kröken sitter så till att den inte går att påverka med korsettbehandling.

IDIOPATISK SKOLIOS

Hur operation.

- Patienten opereras med stag och benchips.
- Sjukhusvistelse under ca 1 ½ vecka
- Restriktioner i ca 12 månader efter operationen

IDIOPATISK SKOLIOS

Regim efter idiopatisk skoliosoperation.

Huvudsyfte: att undvika rotation av ryggraden samt belastning av ryggen.

- Ska ligga i planläge. Endast liten huvudkudde får användas.
- Ska ligga rak i sängen. Kontrollera att bäckenet inte ligger snett.
- Får ligga med böjda ben max 45 grader i höfterna, stödda av kuddar under knäna.
- Får ligga på båda sidor men måste blockvändas med kudde mellan benen.
- Får resa sig över valfri sida.
- När patienten skall upp och sitta , blockvänds patienten först på valfri sida och sätts därefter upp på sängkanten.
- När patienten ska från sittande till liggande läggs patienten först på sidan, därefter blockvändning till ryggläge.
- Får sitta max 1 timme åt gången, sammanlagt 4 timmar per dag eller fri tid vilket bestäms av läkare.
- Får i sittande inte luta sig framåt eller åt sidorna för att ta upp något från golvet.
- Armarna får patienten givetvis röra, men skall undvika att sträcka dem långt ovanför/bakom huvudet.
- Får inte lyfta på stjärten i ryggliggande pga risk för svankning i ländryggen.
- Får inte ligga på magen.

OBS! Ingen regel utan undantag. Denna regim gäller i stort men kan givetvis ändras av operatören.

IDIOPATISK SKOLIOS

Efter operation när du kommit hem:

Kom ihåg att det bästa du kan göra är att gå, då läker ryggen snabbare.

Undvik att hoppa eller springa, att gå skor med hög sula eller klack.

Lyft och bär inga tunga saker(max 10kg tom 6mån efter operationen om du är tonåring e

Du får åka i vanlig bil om läkaren inte säger något annat.

Undvik att sitta i mjuka soffor och stolar. Sitt istället på en stabil stol med förhöjningsdy

Efter 3 månader:

Du får ligga på mage och sitta valfri tid.

Du får börja i skolan efter samråd med din läkare.

Efter 6 månader:

Du får börja med försiktig buk och ryggmuskelträning.

Simma är tillåtet men inte hoppa och dyka ännu.

Eventuellt kan du börja arbeta. Fråga läkaren först.

IDIOPATISK SKOLIOS

Forts postop skolios...

Efter 9 månader:

Du kan börja jogga försiktigt och börja med lättare ryggjympa.

Du kan börja cykla och åka skidor på längd3n.

Efter 12 månader:

Du kan börja leva som vanligt, men fortsatt att undvika kullerbyttor, frivolter, dykning från höga höjder och liknande fritidsaktiviteter.

NEUROMUSKULÄR SKOLIOS

- Orsak neurologisk skada
 - Diagnoser som MMC, CP-skada, Psykomotorisk retardation, muskelsjukdom, annan neurologisk sjukdom som polio tex.
 - Utvecklas ofta tidigt.
 - Korsettbehandling i avvaktan operation.
- Varför operation?
- Förhindra andningsproblem
 - Förhindra sittproblem

NEUROMUSKULÄR SKOLIOS

- Tidig korsettbehandling
- 20°
- Stå Belasta
- Operation

- Korsettbehandling
- 40°
- Operation

Andra ryggsproblem som kan kräva korsettbehandling

- Svår kyfos,
- Mb Scheuerman
- Ryggsmärta i kombination med ansträngande arbete
